

Oponentský posudok habilitačnej práce

Autor: Mgr. Bc. Mária Jackulíková, PhD.,
Názov práce: Humanitárne ošetrovatel'stvo
Odbor: Ošetrovatel'stvo

Problematika katastrof, utečencov, migrantov, humanitárneho ošetrovatel'stva je vysoko aktuálna a reaguje na súčasnú celosvetovú situáciu. Tému práce autorka spracovala komplexne, v jasnej a logickej štruktúre so zapracovaním všetkých aktuálnych informácií, dôkazov a osobných skúseností. Objektívne poukázala na význam humanitárneho ošetrovatel'stva pri zlepšovaní podmienok života utečencov a migrantov.

Habilitačná práca je spracovaná na 171 stranách, na základe 176 literárnych zdrojov, z toho 143 zahraničných. Je rozdelená do piatich kapitol.

V prvej kapitole sú definované katastrofy a ich klasifikácia, prostredie zdravotnej starostlivosti, a humanitárne prostredie ako nevyhnutná súčasť humanitárnej pomoci.

V druhej kapitole sú analyzované humanitárne potreby utečencov a migrantov. Samostatná podkapitola je venovaná zdravotným potrebám utečencov a migrantov a tiež vplyvu COVID 19 na ich zdravotný stav. V tejto kapitole je popísaná aj prípadová štúdiu z katastrofického požiaru v utečeneckom tábore Moria, Lesbos. Taktiež je popísaná činnosť Tropic team pri Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave pri humanitárnej pomoci utečencom a migrantom od roku 2015. Samostatnou podkapitolou je popis starostlivosti o deti maloleté a odlúčené bez sprievodu počas pandémie COVID 19, v ktorej sa autorka venovala skríningu zdravotných problémov detí na MBS klinike počas pandémie COVID 19. Boli sledované ošetrovatel'ské intervencie súvisiace s diagnózami ako sú infekcie HDC, bolesti svalov a kĺbov, problémy tráviaceho traktu, narušenie kožnej integrity s následnou infekciou. Ďalšou podkapitolou boli nutričné potreby v utečeneckom tábore Moria na ostrove Lesbos. Taktiež boli realizované merania antropometrických parametrov a realizovaný prieskum metódou dotazníka so zameraním na stravovacie návyky. Autorka tu zaradila aj problematiku vojnových utečencov z Ukrajiny kde dokázala zmapovať situáciu, vložiť reálnu prípadovú štúdiu a venovať sa zisťovaniu deficitu v bio-psycho-sociálnych potrebách utečencov vo VKC Michalovce.

Tretia kapitola je venovaná humanitárnemu ošetrovatel'stvu. Vo štvrtej kapitole autorka poukázala na príklady dobrej praxe v utečeneckých táboroch, so zameraním predovšetkým na infikované rany a popísala aj najčastejší agens – svrab, ktorý spôsobuje ich zlé hojenie a komplikácie. V piatej kapitole sú formulované odporúčania do praxe pre zlepšenie pripravenosti na katastrofy a núdzové situácie pre ošetrovatel'stvo.

Autorka poukázala na význam ošetrovatel'stva pri riešení humanitárnych potrieb. V práci oceňujem prepojenie všeobecného ošetrovatel'stva a humanitárneho ošetrovatel'stva, ktoré nie je možné izolovať, lebo predmetom ich činnosti je človek a zlepšenie jeho zdravia kvalitnou ošetrovatel'skou starostlivosťou bez ohľadu na podmienky v akých sa vykonáva. Taktiež bolo vhodné poukázanie na význam multikultúrneho ošetrovatel'stva pri poskytovaní ošetrovatel'skej starostlivosti a jeho aplikácia v praxi. Z toho vyplýva, že je nevyhnuté neustále

sa učiť a zdokonaľovať v ošetrovatelstve v oblasti kultúrnych kompetencií, v spôsobe komunikácie a v prístupe k iným kultúram.

V práci bolo využitých niekoľko metód na získanie výsledkov pre prieskum: dotazníky, analýza dokumentov, prehľadové štúdie, kazuistiky pacientov s ranami. Taktiež výsledky boli doplnené o antropometrické merania. Pre prácu bolo prínosné aj spracovanie popisných štúdií a výskumov rôznych autorov zo zahraničia, ktoré sú zamerané na skúsenosti ošetrojúcich pri katastrofách a núdzových situáciách. Zvolená metodika a organizácia empirického skúmania boli vzhľadom na zistené výsledky efektívne.

Habilitačná práca je prehľadne spracovaná, na výbornej vedeckej a odbornej úrovni. Neobsahuje žiadne závažné ani obsahové ani formálne nedostatky.

Otázky do diskusie:

1. Akým spôsobom v podmienkach utečeneckého tábora bolo možné riešiť problematiku ľudí s psychickými problémami a so sebapoškodzovaním, ktoré popisujete v práci.
2. V práci uvádzate, že potreba zdravotnej starostlivosti bola vyššia v prvých dvoch marcových týždňoch (viac ako apríl, máj). Ako je možné túto skutočnosť vysvetliť?
3. Uveďte aké možnosti vzdelávania navrhujete na lepšiu pripravenosť zdravotníckych pracovníkov pre núdzové situácie a katastrofy ?

Záver: Predložená habilitačná práca Mgr. Bc. Márie Jackulíkovej, PhD., spĺňa požadované kritéria a po úspešnom obhájení odporúčam Mgr. Bc. Márie Jackulíkovej, PhD., udeliť vedecko-pedagogický titul **docent** v odbore **Ošetrovatelstvo**.

V Trenčíne dňa 1. 12. 2022

doc. PhDr. Iveta Matisáková, PhD.